Andreas Bennin
TIL DOVRE FALLER

Utstillingen TIL DOVRE FALLER er en del av Andreas Bennins (1968) langvarige prosjekt A Nation Restored, som tar utgangspunkt i norgeshistoriens mest omfattende naturrestaureringsprosjekt: tilbakeføringen av et krigsøvingsområde til uberørt natur.

Siden 1923 har et 165 kvadratkilometer stort område ved Dovrefjell vært øvingssted for forsvaret og NATO. På vegne av den norske stat skal alle spor etter militær aktivitet slettes. Planen er at hele dette området tilbakeføres til sin naturlige tilstand ved å restaureres som vill og uberørt natur. Landskapet renses for ammunisjonsrester, all infrastruktur fjernes, veier lukkes igjen og nye topografiske landskapsformer konstrueres ved å etterape det naturlige norske fjellandskapet. I området plantes stiklinger av lokale vekster drevet fram i drivhus. I 2014 og 2015 skal 27.000 vierplanter settes ut på et tidligere testområde for ammunisjon. På den 600 x 400 meter kvadratiske øvingsletten midt mellom fjellene på Hjerkinn, konstrueres en ny topografi som sammen med vierplantene skal få området til raskt å bli naturlig på ny. Biologer, landskapsarkitekter og geologer står bak det naturvitenskapelige, men mye av arbeidet utføres av militært personell og fjernstyrte maskiner, det siste på grunn av eksplosjonsfare. Forsvarsbygg kaller naturrestaureringsprosjektet Back to nature. Det har en kostnadsramme på 575 millioner kroner. Målet for ferdigstillelse er 2020, og deretter vil området få status som naturvernområde.

Prosjektet A Nation Restored utforsker motivasjonen, betingelsene og konsekvensen av denne gigantiske prosessen gjennom foto, video, installasjon og tekst. Bennin har både dokumentert arbeidet der alle fysiske spor etter militær aktivitet utviskes og konstruksjonen av en ny topografi. Gjennom å anvende og rekontekstualisere teknologien som benyttes i den fysiske restaureringsprosessen, ønsker Bennin å sette søkelyset på ulike spørsmål knyttet til denne omfattende rekonstruksjonen. Hva er et norsk landskap? Hva er en uberørt og vill natur, og hvor går grensene mellom kultur og natur? Hva vil det si å være norsk, og på hvilken måte preger nordmenns syn på natur hvordan vi ser på det moderne Norge?
Fortsatt sammenstilles norsk identitet til en romantisert ide om vill og uberørt fjellnatur. Romantiseringen av det uberørte og ekte fjellandskapet har hatt en sentral plass i nasjonsbyggingen av det moderne Norge. I tiden etter 1814 ble nettopp et avgrenset og bestemt lite stykke av det norske landskapet fremhevet som noe særegent norsk (fjellheimen på Østlandet og vestlandske fjorder), med helt spesielle kvaliteter som noe opprinnelige, uberørt og vilt. Dette synet ble fremhevet og forsterket gjennom billedkunsten. I dag, 200 år etter grunnloven ble forseglet med eden «Enig og tro

til Dovre faller», kan det fortsatt synes som disse ideene har gjenklang og kraft. Inngrepene i landskapet på Dovrefjell gir assosiasjoner til landart, med Forsvarsbygg som utøvende kunstner, og hvor Bennin i dette tilfelle gjennom å dokumentere tilblivelsen av verket, kommenterer moderne naturromantisering.

Det moderne Norge har gjennomgått en enorm utvikling siden 1814 og er i dag et av verdens rikeste land. Vi tjener stort på salg av olje, men også våpen og ammunisjonssystemer og har deltatt i flere kriger de siste årene. Et av de fysiske sporene etter moderne norsk historie og politiske prioriteringer, er gjennom dette restaureringsprosjektet nå i ferd med å slettes ut. Ut fra valgene av hvilke av samtidens fysiske spor som skal fjernes, og hvilke som skal vernes, rekonstrueres historien om landet vårt. Hva har fjerningen av sporene etter moderne militærhistorie å si for hvordan Norge velger å se på seg selv anno 2014?

Landskapets spor etter det moderne Norges prioriteringer og militære historie er i året for grunnlovsjubileet i ferd med å bli erstattet av et mer ønskelig naturlandskap knyttet til 1800-talls idealer om norske identitet. Gjennom landskapsrestaurering skrives historien om. Bakgrunnen for restaureringen var basert på ønsket om å kompensere for naturområdene som ble beslaglagt av et nytt skytefelt i Østerdalen, og ivareta å verne Dovrefjells særegne og sårbare økosystem. Motivasjonen om å rydde opp på Dovrefjell har således i utgangspunktet gode intensjoner. Denne omfattende landskapsendringen har imidlertid også andre implikasjoner enn det å fjerne farlig avfall. Landskapet blir en arena for aktiv historieskriving. Den naturen som forsøkes gjenskapt, er preget av en romantisering av naturen og kan ses på som en nasjonalromantisk konstruksjon basert på en ensidig definisjon av Dovrefjellandskapet som kun natur; noe opprinnelig, vilt, uforanderlig og ukontrollerbart. Slik sett vil denne inngripen paradoksalt nok være umulig å gjenopprette. Landskapet vil imidlertid av ettertiden kunne oppfattes som uberørt natur, nettopp fordi det er konstruert slik.

Utstillingen er støttet av KORO.